

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΕΤΕΚ: Ανάγκη έλευσης Φυσικού Αερίου στην Κύπρο το συντομότερο

Το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου κρούει τον κώδωνα του κίνδυνου σε ότι αφορά την απουσία ολοκληρωμένης ενεργειακής πολιτικής στην Κύπρο. Η αδυναμία αυτή αντικατοπτρίζεται και παρουσιάζεται στο πλήρες μέγεθος της μέσα από την καθυστέρηση στην έλευση του Φυσικού Αερίου, αφού σήμερα έχει καταστεί αδύνατη η υλοποίηση της αρχικής απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου του 2003 για την έλευση του φυσικού αερίου στην Κύπρο έως το 2009.

Ως αποτέλεσμα αυτής της καθυστέρησης η νέα μονάδα παραγωγής ηλεκτρισμού συνδυασμένου κύκλου, που έχει ήδη παραγγείλει η ΑΗΚ στηριζόμενη στην αρχική απόφαση, θα αρχίσει τη λειτουργία της το 2009 αναγκαστικά με πετρέλαιο ντίζελ, το οποίο είναι ακριβότερο έναντι του φυσικού αερίου. Η καθυστέρηση αυτή είναι –σύμφωνα με την πληροφόρηση που έχει το ΕΤΕΚ- αδικαιολόγητη και πλήττει το Δημόσιο Συμφέρον, αφού το κόστος της καθυστέρησης θα το πληρώσει ο φορολογούμενος πολίτης και για το λόγο αυτό το ΕΤΕΚ ζητά την πλήρη διερεύνηση του θέματος και την απονομή ευθυνών.

Ανεξάρτητα των πιο πάνω, το ΕΤΕΚ, ως το αρμόδιο τεχνικό σώμα της Κύπρου, μελέτησε επισταμένα το θέμα και οι θέσεις του καταγράφονται ως εξής:

1. Εισαγωγή φυσικού αερίου στην ενεργειακή οικονομία της Κύπρου:

Η εισαγωγή του φυσικού αερίου θα πρέπει να αφορά το σύνολο της ενεργειακής οικονομίας της Κύπρου και όχι μόνο τον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής. Αυτό σημαίνει ότι το φυσικό αέριο θα πρέπει να υποκαταστήσει σταδιακά το πετρέλαιο τουλάχιστον κατά 35% έως το έτος 2020 ενώ το 2030 η διείσδυση του φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας θα πρέπει να φθάσει έως και στο 50% της πρωτογενούς ενέργειας με βάση το ενεργειακό ισοζύγιο του 2004 της Κύπρου.

Το ακριβές μέγεθος της βέλτιστης οικονομικά και ενεργειακά διείσδυσης του φυσικού αερίου στην Κυπριακή οικονομία θα πρέπει να προκύψει μετά από αναλυτική μελέτη του υφιστάμενου τρόπου χρήσης του πετρελαίου και των τομέων της κατανάλωσης στους οποίους η χρήση του φυσικού αερίου θα έχει την μεγαλύτερη απόδοση. Η μελέτη αυτή θα πρέπει να ολοκληρωθεί το ταχύτερο δυνατόν από την Κυβέρνηση.

Με βάση το ύψος και τον χρονικό ορίζοντα των υπό προμήθεια ποσοτήτων φυσικού αερίου, η Κυβέρνηση θα πρέπει να αρχίσει άμεσα διαπραγματεύσεις με τους υποψηφίους προμηθευτές υγροποιημένου (LNG) ή συμπιεσμένου (CNG) φυσικού αερίου, προκειμένου να υπογράψει μακροχρόνια συμβόλαια προμήθειας.

Η μέση ισοδύναμη τιμή προμήθειας του φυσικού αερίου (θερμική βάση) μπορεί και πρέπει να κρατηθεί σε όσο το δυνατόν χαμηλότερα επίπεδα και πάντως σε επίπεδα ανταγωνιστικά έναντι των σημερινών τιμών προμήθειας του μείγματος πετρελαίου.

2. Τερματικός σταθμός αποθήκευσης και αεριοποίησης LNG

Σε μία απομονωμένη ενεργειακή οικονομία όπως η Κυπριακή, η διείσδυση ενός νέου καυσίμου όπως το φυσικό αέριο μπορεί να επιτευχθεί μόνο όταν η ασφάλεια τροφοδοσίας ανέλθει σε ικανοποιητικά επίπεδα. Άλλως η διείσδυση αυτή θα περιοριστεί μόνο σε τομείς όπου υπάρχει η δυνατότητα άμεσης μεταστροφής στο παλαιό καύσιμο. Τέτοιοι τομείς είναι πρακτικά μόνο η ηλεκτροπαραγωγή ο οποίος διαθέτει τη δυνατότητα διατήρησης αποθεματικών πετρελαίου και χρήσης καυστήρων διπλού καυσίμου. Όμως και παρά τη δυνατότητα αυτή, ακόμα και ο τομέας αυτός δεν είναι δυνατόν να στηριχθεί 100% σε ένα καύσιμο, του οποίου η τροφοδοσία δεν έχει επιτύχει τον απαραίτητο βαθμό αξιοπιστίας.

Επομένως και ανεξαρτήτως του είδους ή της μορφής των μακροχρονίων συμβολαίων προμήθειας φυσικού αερίου (LNG ή CNG), απαιτείται η άμεση προώθηση των διαδικασιών για την κατασκευή ενός τερματικού σταθμού υποδοχής, αποθήκευσης και αεριοποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου, ως η τεκμηριωμένα επιστημονικά αξιόπιστη τεχνική λύση. Η αποθήκευση φυσικού αερίου υπό υγροποιημένη μορφή παραμένει οικονομικότερος τρόπος αποθήκευσης έναντι της αποθήκευσης συμπιεσμένου φυσικού αερίου.

Για τους λόγους αυτούς, θα πρέπει αρχίσουν άμεσα οι διαδικασίες αδειοδότησης του έργου συμπεριλαμβανομένης και της εκπόνησης των συναφών μελετών προστασίας (περιβαλλοντικές και ασφαλείας). Η διαδικασία απαλλοτριώσεων γης θα πρέπει να ολοκληρωθεί επίσης το ταχύτερο δυνατόν και θα πρέπει να προχωρήσει άμεσα η δημοπράτηση του έργου και η επιλογή αναδόχου κατασκευής. Το ακριβές σχήμα χρηματοδότησης του έργου θα προκύψει μετά από την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων προμήθειας φυσικού αερίου και πάντως σε συμφωνία με τις αρμόδιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε κάθε περίπτωση η κατασκευή του τερματικού σταθμού μπορεί και πρέπει να θεωρηθεί ως έργο υποδομής το οποίο διευκολύνει την προώθηση της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής και την ανάπτυξη του ανταγωνισμού στον ενεργειακό τομέα. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να εξεταστεί άμεσα η δυνατότητα κρατικής και ευρωπαϊκής συμμετοχής στο χρηματοδοτικό σχήμα του έργου.

Θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε αυτός ο τερματικός σταθμός να τεθεί σε λειτουργία το ταχύτερο δυνατόν και πάντως όχι αργότερα από το έτος 2014.

3. Έργα υποδομής για τη μεταφορά και διανομή του φυσικού αερίου:

Όπως απέδειξε η εμπειρία της Ελλάδας, το έργο της κατασκευής των δικτύων μεταφοράς και διανομής του φυσικού αερίου είναι ιδιαίτερα χρονοβόρο και απαιτεί μεγάλη προετοιμασία και οργάνωση. Για το λόγο αυτό απαιτείται να δρομολογηθούν όλες οι συναφείς ενέργειες οι οποίες είναι απαραίτητες για την οργάνωση του τομέα και τον προγραμματισμό των έργων μεταφοράς και διανομής στα μεγάλα αστικά και παραθεριστικά κέντρα της Κύπρου.

Η ακριβής οριοθέτηση των έργων μεταφοράς και των δικτύων διανομής θα προκύψει μετά από αναλυτική μελέτη αγοράς φυσικού αερίου. Η μελέτη αυτή θα πρέπει να γίνει παράλληλα με την μελέτη χρήσεων και υποκατάσταση πετρελαίου με φυσικό αέριο. Παράλληλα θα πρέπει να προωθηθούν τα μέτρα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για το ίδιο το έργο καθώς και τα οφέλη από την εισαγωγή του φυσικού αερίου στην Κυπριακή οικονομία.

Η οργάνωση του φορέα (ή φορέων) και η υλοποίηση των αντίστοιχων έργων υποδομής στους τομείς της μεταφοράς και της διανομής θα πρέπει να γίνει μετά από αναλυτική εξέταση του χρηματοδοτικού σχήματος. Σε κάθε περίπτωση ισχύουν τα ίδια με εκείνα που προαναφέρθηκαν για τον τερματικό σταθμό LNG. Τα έργα μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου συμπεριλαμβάνονται στα έργα υποδομής η οικονομική απόδοση των οποίων είναι μεσο-μακροπρόθεσμη. Τα έργα αυτά συμβάλλουν επίσης στην υλοποίηση της ευρωπαϊκής ενεργειακής πολιτικής ενώ ο κρατικός προϋπολογισμός θα ευνοηθεί πολλαπλά από την διείσδυση του φυσικού αερίου στην οικονομία. Επομένως θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα κρατικής και ευρωπαϊκής συμμετοχής στο χρηματοδοτικό σχήμα του έργου.

4. Η ενδιάμεση λύση:

Το ΕΤΕΚ αναγνωρίζει ότι εδώ που έφθασαν τα πράγματα και ανεξαρτήτως ευθυνών, η υλοποίηση του τερματικού σταθμού LNG θα καθυστερήσει από πέντε έως επτά έτη συμπεριλαμβανομένων και των πιθανών καθυστερήσεων στον τομέα των απαλλοτριώσεων ή τυχόν δικαστικών εμπλοκών.

Αντίθετα μία θαλάσσια πλωτή μονάδα τοποθετημένη σε μία απόσταση τεσσάρων έως πέντε χιλιομέτρων από την ακτή δεν αντιμετωπίζει τέτοια προβλήματα καθυστέρησης. Μία τέτοια μονάδα είναι δυνατόν να επιτύχει πολύ μικρούς χρόνους εγκρίσεων των περιβαλλοντικών μελετών και των μελετών ασφαλείας σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους στην Κύπρο και την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επομένως το ΕΤΕΚ και με βάση τα σημερινά πειστικά δεδομένα, δεν είναι κατ' αρχήν αντίθετο με την προκήρυξη δημοσίου διαγωνισμού για την κατασκευή μίας τέτοιας πλωτής μονάδας. Εξ άλλου και ανεξαρτήτως του αποτελέσματος ή της διάρκειας μίας τέτοιας σύμβασης προμηθείας, η υποδομή της πλωτής μονάδας δύναται να αξιοποιηθεί μελλοντικά και παράλληλα με την υποδομή του σταθμού LNG, ως εναλλακτική / εφεδρική οδός τροφοδοσίας της Κύπρου με φυσικό αέριο. Το γεγονός αυτό αυξάνει συνολικά την αξιοπιστία του φυσικού αερίου και επομένως δύνητικά μπορεί συμβάλει στην περαιτέρω διεύθυνση του αερίου στην ενεργειακή οικονομία.

Απαραίτητες προϋποθέσεις όμως για την επιτυχή κατάληξη ενός τέτοιου διαγωνισμού είναι δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού για την επίτευξη όσο το δυνατόν χαμηλότερου τιμήματος προμηθείας. Κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί όταν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

- (α) Προκήρυξη διαγωνισμού με τη συμμετοχή όλων των ανταγωνιστικών τεχνολογικών λύσεων (πλωτή εξέδρα LNG, πλοία CNG, μικρές χερσαίες μονάδες αποθήκευσης κλπ) μόνο για ηλεκτροπαραγωγή. Ουδεμία τεχνολογία πλωτού μέσου ή άλλου τύπου δεν θα πρέπει να εξαιρεθεί εκ των προτέρων από το διαγωνισμό αυτό
- (β) Κριτήριο ανάθεσης θα πρέπει να είναι η ισοδύναμη τιμή καυσίμου για το διάστημα της ενδιάμεσης λύσης.
- (γ) Ελάχιστο όριο αποδοχής μίας πρότασης θα πρέπει να είναι η σταθμισμένη τιμή καυσίμου της ΑΗΚ σήμερα (ντίτζελ και μαζούτ).
- (δ) Το τίμημα εξαγοράς των εγκαταστάσεων τροφοδοσίας με φυσικό αέριο στο τέλος της πρώτης περιόδου, θα πρέπει να αποτελέσει επιπρόσθετο κριτήριο για την διαμόρφωση της ισοδύναμης τιμής.

Σε κάθε περίπτωση η προώθηση του διαγωνισμού για την εναλλακτική λύση δεν θα πρέπει να αποτελέσει δικαιολογία για την περαιτέρω καθυστέρηση του έργου του τερματικού σταθμού ή των έργων υποδομής για την εισαγωγή του φυσικού αερίου στη οικονομία της χώρας.

5. Η τεχνογνωσία και η εμπειρία της ΑΗΚ θα πρέπει να αξιοποιηθούν σε όλες τις φάσεις της έλευσης και διαχείρισης του φυσικού αερίου.
6. Στο ενεργειακό ισοζύγιο της Κύπρου θα πρέπει να συμπεριληφθεί και η παραγωγή ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

30 Ιουλίου 2007